

КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ МУЗИКИ

СИЛАБУС

з дисципліни «Історія української музики»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	III – IV
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	5 – 8
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	8
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	128
Освітньо-професійна програма	Сольне інструментальне та вокальне виконавство	Лекції	64
		Семінари	64
		Практичні	-
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	112
Статус	Обов'язкова	Семестровий контроль	Екзамени: 5,6,7,8

Інформація про викладачів

ПІБ, посада	Ващенко Олена Вікторівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії української та зарубіжної музики
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/history-of-ukrainian-and-foreign-music/Vashchenko.pdf https://scholar.google.com.ua/citations?user=o_G2n7QAAAAJ&hl=ru
e-mail	elen.vashchenko@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Історія української музики» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Хорове та оперно-симфонічне

диригування» підготовки бакалавра та навчального плану, згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань здобувачів освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми, алгоритму вивчення дисципліни «Історія української музики»; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти.

Метою вивчення навчальної дисципліни розкриття типологічних та специфічних проявів національної музичної культури в контексті тенденції розвитку світового музичного мистецтва.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми бакалавр здобувачі освіти повинні **знати**:

- історичні етапи розвитку української музики, музичної освіти та музичного виконавства;
- головні критерії періодизації курсу за стильовими ознаками;
- специфіку кожного історико-стильового періоду;
- творчість провідних українських композиторів та демонструвати навички комплексного аналізу їх музичних творів;
- термінологічну систему, що склалася у музикознавстві та музичній практиці у II половини. XX ст.;
- тенденції в розвитку жанрів української музичної культури XX – початку XXI століття;
- специфіки взаємодії сучасних технік композиції в музиці українських авторів II половини XX – початку XXI століття.

Уміти:

- оволодіти музичним матеріалом, що передбачає програма курсу;
- співвідносити одержані теоретичні знання з художньою практикою, з конкретними музично-мовними засобами в розглянутих музичних творах;
- визначити стилістичні і технічні особливості музичної композиції при вивченні музичної партитури;
- орієнтуватися в головних етапах історичного шляху розвитку української професійної музики;
- аналізувати риси кожного окремого стильового періоду;
- обґрунтувати типологічні прояви у розвитку європейської та української музичної культури;
- відрізнити особливості- у розвитку української національної культури;
- проаналізувати творчість видатних українських композиторів за монографічними та жанровими критеріями;
- зробити аналіз сучасних засобів композиції у творах українських композиторів у II половині XX – початку XXI століття.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей**:

- **ЗК1.** Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК2.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК5.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК7.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК8.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- **ЗК9.** Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК11.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК12.** Здатність працювати автономно.
- **ЗК14.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- **ЗК17.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальних (фахових):

- **СК3.** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- **СК4.** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.
- **СК5.** Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- **СК6.** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- **СК7.** Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.
- **СК9.** Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- **СК10.** Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- **СК11.** Здатність оперувати професійною термінологією.
- **СК12.** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.
- **СК13.** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Програмні результати навчання.

У результаті навчання здобувач освіти повинен:

- **ПРН4.** Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- **ПРН6.** Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
- **ПРН7.** Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
- **ПРН12.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- **ПРН15.** Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
- **ПРН17.** Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем.

Тема 1. Українська музика у світовому контексті. Особливості розвитку музичної культури України від найдавніших часів до ХХ століття. Проблеми національного стилю.

Тема 2 . «Специфіка українського фольклору: інструментальна та епічна традиції».

Тема 3. «Шляхи розвитку професійної музичної культури від середньовіччя до класицизму».

Тема 4. Музична культура України у ХІХ ст. Формування української класичної професійної музичної школи. «Становлення системи інструментальних та симфонічних жанрів в українській музиці ХІХ ст.».

Тема 5. «М. Лисенко – фундатор української класичної композиторської школи».

Тема 6. Українська музика в контексті основних тенденцій розвитку музичної культури ХХ-ХХІ ст. Традиції минулого та сучасності в українській музиці II половини ХХ-початку ХХІ століття. «Загальні тенденції розвитку музичної культури ХХ ст. Стильовий плюралізм та види композиторських технік».

Тема 7. «Становлення та розвиток симфонічних жанрів в українській музиці ХХ –ХХІ ст.»

Тема 8. «Оперний жанр в українській музичній культурі ХХ – ХХІ ст.»

Тема 9. «Кантатно-ораторіальні жанри в українській музичній культурі ХХ – ХХІ ст.»

Тема 10. Жанр інструментального концерту в українській музичній культурі

XX – XXI ст.»

Тема 11. «Камерно-інструментальна та камерно-вокальна музика українських композиторів XX – XXI ст.»

Форми та технології навчання.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні заняття (лекції та семінарські заняття). У процесі самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни, виконують запропоновані завдання, опрацьовують партитури, аудіо- та відеозаписи творів українських композиторів.

Навчальні ресурси.

Для забезпечення освітнього процесу використовується нотний фонд бібліотеки ХНУМ імені І.П. Котляревського, аудіо та відео записи, методична література. Додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно	FX
1–34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

90–100 балів. Здобувач освіти відмінно володіє теоретичними знаннями навчального курсу на високому рівні та постійно їх поновлює. Знає термінологію, може дати системне визначення всіх термінів. Обізнаний із сучасними техніками композиції, новітніми тенденціями в розвитку музичних жанрів XX – XXI століття. Опрацьовує теоретичний і музичний матеріал на високому рівні. Впроваджує теоретичні знання для пояснення незнайомих музичних явищ та аналізу нових музичних текстів. Виконує тестові завдання без помилок.

82–89 балів. Здобувач освіти володіє теоретичними знаннями навчального курсу на достатньому рівні. Знає професійну термінологію, може дати визначення всіх термінів. Опрацьовує теоретичний матеріал на репродуктивному та ілюструє здатність до застосування отриманих теоретичних знань на незнайомих музичних текстах. Уміє зіставляти і узагальнювати, іноді робить власні

висновки. Може пояснити логічні зв'язки між окремими темами курсу. Ілюструє опанування музичним матеріалом курсу – розрізняє твори у відповідності із композиційними техніками, напрямками. Виконує стандартні завдання з незначними помилками, які в змозі самостійно виправити і пояснити.

75–81 балів. Здобувач освіти володіє теоретичними знаннями навчального курсу на репродуктивному рівні. Бачить логічні зв'язки між окремими темами навчального курсу та розуміє логіку розкриття конкретної теми. Орієнтується у музичному матеріалі, але має труднощі з ідентифікацією стилістики та композиційних технік на слух. Виконує стандартні практичні завдання з незначними помилками, які в змозі пояснити після виправлення викладачем.

64–74 балів. Здобувач освіти володіє теоретичними знаннями навчального курсу на репродуктивному рівні. Частково розуміє логіку розкриття тем. Невпевнено орієнтується в музичному матеріалі, припускає помилки при виконанні тестових завдань.

60–63–Е балів. Здобувач освіти володіє теоретичними знаннями навчального курсу на початковому рівні. Має труднощі із поясненням термінів, слабо орієнтується в музичному матеріалі курсу, припускає значну кількість помилок при виконанні практичних завдань.

35–59 балів. Здобувач освіти фрагментарно володіє теоретичними знаннями навчального курсу. Припускає серйозні помилки при виконанні тестових завдань.

1–34–F балів. – Здобувач освіти ілюструє відсутність володіння теоретичними знаннями курсу. Не здатний самостійно виконати тестові завдання.

Інклюзивне навчання.

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І.П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендовані джерела:

1. Берегова О. М. Камерна музика українських композиторів у контексті художньо-стильових процесів 1990–2000-х рр. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.*

- Вип. 106: Культурологічні аспекти сучасного мистецького дискурсу. К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2013. С. 207–226.
2. Бондаренко А. І. До проблеми типології акустичних подій у сучасній електронній музиці (на прикладі твору О. Нестерова «Кольорова флюорографія»). *Музичне мистецтво і культура: Науковий вісник ОНМА імені А. В. Нежданової*. 2020. Кн. 1. № 31. Одеса: Гельветика, 2020. С. 18–29.
 3. Дорофєєва В. Теоретичні аспекти сучасної української музики. К.: Ліра-К, 2017, 188 с.
 4. Дорофєєва В. Ю. Полістилізм у творчості Євгена Станковича як семіотичний феномен : автореф. дис.. канд.. мистецтвознав. : 26. 00. 01 / К., 2010. 20 с.
 5. Корній Л. , Сюта Б. Історія української музичної культури. К., 2011. 736 с.
 6. Овсяннікова-Трель О. А. «Нова простота» як системний жанрово-стильовий феномен в сучасному музичному мистецтві: монографія. Одеса: «Гельветика», 2021. 448 с.
 7. Тукова І. Музика і природознавство. Взаємодія світів в умонастроях епох (XVII – початок XXI століття). Харків: «Акта», 2021. 456 с.